

VALENTINAS KULINIČ

Vilniaus universitetas
valentinas.kulnic@flf.vu.lt

Chylinskio Biblijos vertimo įtaka Bythnerio Naujajam Testamentui

Tirdama Bythnerio Naujojo Testamento (BtNT) vertimą G. Kavaliūnaitė išskėlė hipotezę, jog kolektyvas, dirbęs prie BtNT, veikiausiai rėmėsi Chylinskio Naujojo Testamento (ChNT) vertimu, nors šis niekur neminimas BtNT pratarinėje. Apie tai liudija nekalbinės Bythnerio NT parengimo aplinkybės, gausūs teksto atkarpų sutapimai tarp ChNT ir BtNT. Daugybė sisteminių skirtumų (postpozicinių vietininkų keitimas prielinksninėmis konstrukcijomis, klitinių įvardžių sangražiniuose veiksmažodžiuose atsisakymas, „kad“ keitimas į „idant“) tarp ChNT ir BtNT atrodo kaip redakciniai pakeitimai, todėl jie neįrodo fakto, kad nebuvo remtasi ChNT.

Nuodugniai palyginus Evangelijos pagal Matą antro skyriaus ir Evangelijos pagal Morkų pirmo skyriaus vertimus paaiškėjo, jog, iš tikrųjų, didelė dalis BtNT teksto yra stipriau ar silpniau redaguotas ChNT tekstas. Iš 23 Evangelijos pagal Matą eilučių Bythnerio Naujajame Testamente 19 yra akivaizdžiai suredaguotos S. Chylinsko vertimo eilutės.

Verta pridėti, jog „redagavimo sistemos“ nebuvo laikytasi griežtai: Bythnerio vertime telieka nekirčiuotų enklitikų daugelyje vietų, vienur kitur liko ir postpozicinių vietininkų.

Redaguojant atskiras Chylinsko formuluotes buvo panaudotos Villento Evangelijų ir epistolų (VEE) formuluotės, pvz., „nemaž n'esi mažiasne“ (ChNT), „nieku budu ne essi mažiausia“ (VEE), „nieku budu essi Mažiausis“ (BtNT).

Pranešime bus aptariamas Bythnerio NT teksto santykis su Chylinskio NT ir kitais galimais Bythnerio NT šaltiniais (Villento Evangelijomis ir epistolomis bei Bretkūno NT vertimu).